

Slovesa

- jsou slova **ohebná, časují se**
- říkají, co osoby, zvířata či věci **dělají** nebo co se s nimi **děje** (ležím, bude malovat, psal)
- určité tvary sloves mění tvary podle **osoby, čísla, času, způsobu** (píšu, píšeš, psal jsem, budu psát,..)

- u sloves určujeme:

osobu – 1., 2., 3.

číslo – jednotné, množné

způsob – oznamovací, rozkazovací, podmiňovací

čas – přítomný, budoucí, minulý

(rod – proberete až v dalších ročnících)

Slovesný tvar může být:

a) určitý – vyjadřuje osobu, číslo a čas (píšu, píšeš, ...)

b) neurčitý = infinitiv – nevyjadřuje osobu, číslo ani čas (psát)

Slovesa mohou mít tvar:

a) jednoduchý – spím, píše, ...

b) složený – spal jsem, budu psát, ...

Slovesný způsob

Slovesa v určitém tvaru mohou vyjádřit způsob:

1) **oznamovací** – oznamuje, co se děje, dělo nebo bude dít

2) **rozkazovací** – vyjadřuje přání nebo rozkaz

3) **podmiňovací** - vyjadřuje děj, který by se mohl uskutečnit

Oznamovací způsob

- slovesa ve způsobu oznamovacím oznamují, co se dělo, děje nebo bude dít
- (kreslil jsem, kreslím, budu kreslit,...)
- vyskytuje se v čase přítomném (plavu), budoucím (budu plavat) a minulém (plaval jsem)

Rozkazovací způsob

- vyjadřuje rozkaz, přání, výzvu nebo zákaz
- tvary rozkazovacího způsobu vyjadřují osobu a číslo, ale nevyjadřují čas!
- můžeme ho utvořit jen pro 2. osobu čísla jednotného a 1. a 2. osobu čísla množného

Procvič si:

1) Řekni slovo v uvedeném tvaru:

kreslit (1. osoba, číslo množné, čas přítomný)

zpívat (2. osoba, číslo jednotné, čas budoucí)

slyšet (3. osoba, číslo jednotné, čas minulý)

2) Roztříd' slovesa ke správným způsobům:

oznamovací   rozkazovací   podmiňovací

prosil bych, počítejte, okopal bys, zavři, zpívají, podívejme se, přelo by, budou malovat, pokládám

Řešení pro kontrolu:

1) kreslíme, budeš zpívat, slyšel/slyšela/slyšelo

2) oznamovací způsob – zpívají, budou malovat, pokládám

rozkazovací způsob – počítejte, zavři, podívejme se

podmiňovací způsob – prosil bych, okopal bys, přelo by

Následující učivo si nechej až na další týden! (tzn. od 6. 4.)

Podmiňovací způsob

- slovesa v podmiňovacím způsobu vyjadřují děj, který by mohl nastat
- slovesa v podmiňovacím způsobu mají tvar složený z příčestí činného a tvaru bych, bys, by, bychom, byste, by

Podmiňovací způsob – správné časování slovesa **BÝT**

1. já bych	1. my bychom
2. ty bys	2. vy byste
3. on (ona, ono) by	3. oni (ony, ona) by

Použité zdroje:

Zpracováno dle učebnice Český jazyk pro 5. ročník ZŠ (Studio 1+1)

Zdroje obrázků:

<https://www.mojecestina.cz/article/2014082701-slovesa>

<https://zstecovice.cz/vykricnik-2/>

https://www.pancelcino.cz/wp-content/uploads/2018/11/IMG_3545.png

<https://slideplayer.cz/slide/3072512/>